

O perspectivă asupra efectelor pandemiei Covid 19 asupra spectrului legislativ european și practicii judiciare naționale

A perspective on the effects of the Covid-19 pandemic on european legislative spectrum and national jurisprudence

Conf. univ. dr. **Mihaela PĂTRĂUȘ***

Conf. univ. dr. **Cristian MIHEȘ***
Universitatea din Oradea
Facultatea de Drept

Abstract

In our research we aimed to highlight a brief perspective of the consequences of the evolution of infectious disease on the European and national legislative spectrum, with emphasis on the criminal law plan.

The new realities required a resettlement of the medical system and a control of the criminal phenomenon related to the Covid-19 pandemic, which in the national and European legal plan materialized through a prompt intervention, in order to overcome the effects of the Covid-19 pandemic.

In our theoretical approach, we aim to highlight both the legislative efforts at EU and national level, respectively, and, in particular, the problems that have arisen in judicial practice as a result of the new regulations, as well as the need to amend the regulation, which is not immune to serious criticism.

Keywords: *pandemic; Regulation (EU) 2021/953; Regulation (EU) 2021/954; Government Emergency Ordinance no.28 of 18 March 2020; misrepresentation; failure to fight diseases.*

Rezumat

În cadrul cercetării noastre ne-am propus să evidențiem o perspectivă succintă a consecințelor evoluției bolii infectocontagioase asupra spectrului legislativ european și național, cu accent în ceea ce privește planul legii penale.

---

* mihaelapatraus@yahoo.com.

* cristian.mihes@uoradea.ro.

Noile realități au impus o reorganizare a sistemului medical și un control al fenomenului infracțional în legătură cu pandemia de Covid-19, ceea ce în plan juridic național și european s-a concretizat printr-o intervenție promptă, pentru a se depăși efectele pandemiei de Covid-19.

În demersul nostru teoretic urmărim să evidențiem atât eforturile legislative la nivelul UE, respectiv și la nivel național, cât și, în special, problemele survenite în practica judiciară urmare a noilor reglementări, precum și necesitatea modificării reglementării, care nu este la adăpost de serioase critici.

Cuvinte-cheie: *pandemie, Regulamentul (UE) 2021/953, Regulamentul (UE) 2021/954, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 28 din 18 martie 2020, infracțiunile de fals în declarații, zădărnicierea combaterii bolilor.*

1. Scurte considerații introductive

Una dintre cele mai dezbătute chestiuni la nivel internațional și european în perioada actuală a fost pandemia de Covid-19, în special efectele generate de această pandemie în plan economic, social, dar și juridic.

Criza sanitară creată de răspândirea acestui virus a făcut ca societatea să traverseze posibil, cea mai dificilă și atipică perioadă a ultimelor vremuri, a provocat bulversarea activității economice și destabilizarea raporturilor juridice, la nivel mondial fiind înregistrate suficiente victime încât să determine Organizația Mondială a Sănătății, la data de 11.03.2020, să declare că suntem în prezența unei pandemii – calificare ce a determinat reacții din partea autorităților naționale și unionale, aceasta având efecte juridice importante pentru majoritatea domeniilor.

Eforturile conjugate ale factorilor decidenți naționali și ale instituțiilor UE în ceea ce privește gestionarea situației epidemiologice au fost dublate de intervenții legislative, inclusiv în materie penală.

2. Măsuri adoptate la nivelul UE

Încă de la momentul debutului pandemiei, Uniunea Europeană și majoritatea statele membre au ales măsurile de răspuns și intervenție pe direcția distanțării sociale, restricționării libere circulația persoanelor, activităților sociale și economice pentru a se evita transmiterea virusului.

Sănătatea publică reprezintă o competență comună a Uniunii Europene și a statelor membre, Uniunea beneficiind de competență partajată pe acest segment, astfel cum este prevăzut în art. 4 alin. (2) TUE combinat cu art. 168 TFUE, dar nu are prerogativele necesare pentru a lua decizii în numele statelor membre și nu își poate impune punctul de vedere la nivel supranațional¹.

---

¹ M. Pătrăuș, *Drept instituțional European. Curs universitar*, ediția 2, Editura Pro Universitaria, București, 2021, p. 60.

Cu toate acestea, având în vedere necesitatea asigurării unui echilibru just între interesele statelor membre și protejarea cetățenilor europeni, instituțiile europene au avut o reacție fermă. S-a susținut că Uniunea a intervenit cu întârziere pe acest segment, aspect pe care nu îl contestăm, însă suntem nevoiți să facem precizarea că această reacție întârziată este justificată de necesitatea luării la nivelul Uniunii Europene a unor decizii, doar după verificarea principiilor subsidiarității și proporționalității, ținând seama de competențele unionale în domeniu sănătății.

În vederea combaterii efectelor negative ale pandemiei, instituțiile unionale și-au conjugat eforturile intervenind prin măsuri de sprijin, dar și legislativ.

Încă de la începutul declanșării crizei pandemice, Centrul European de Prevenire și Control a Bolilor (ECDC) a publicat mai multe materiale pe tema distanțării sociale și a recomandărilor asociate², sugerând statelor membre să implementeze măsuri care să țină seama de: factorii sociali și politici, drepturile omului, proporționalitatea răspunsului, comunicarea riscului în rândul populației, sprijinirea oamenilor și grupurile vulnerabile, contracararea stigmatizării persoanelor care ajung să se îmbolnăvească și sunt carantinate sau în autoizolare, promovarea solidarității și a sprijinului comunitar, compensații financiare pentru veniturile sau locurile de muncă pierdute, asigurarea continuității mediului de afaceri, procesarea și evaluarea impactului.

Din perspectiva temei pe care o abordăm, o importanță majoră a avut-o adoptarea Regulamentului (UE) 2021/953 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2021 privind cadrul pentru eliberarea, verificarea și acceptarea certificatelor interoperabile de vaccinare, testare și vindecare de COVID-19 pentru a facilita libera circulație pe durata pandemiei de COVID-19, precum și a Regulamentul (UE) 2021/954 privind cadrul pentru eliberarea, verificarea și acceptarea certificatelor interoperabile de vaccinare, testare și vindecare de COVID-19 referitor la resortisanții țărilor terțe aflați în situație de ședere legală sau care au reședință legală pe teritoriul statelor membre³.

Cadrul legal unional a fost adoptat în vederea facilitării aplicării principiilor proporționalității și nediscriminării, în ceea ce privește restricțiile privind libera circulație pe durata pandemiei de COVID-19, urmărind în același timp un nivel ridicat de protecție a sănătății publice. Totodată, prin adoptarea regulamentelor s-a avut în vedere, pe de o parte, că utilizarea certificatelor privind COVID-19 contrafăcute reprezintă un risc semnificativ pentru sănătatea publică, iar, pe de altă parte, că autoritățile dintr-un stat membru au nevoie de certitudinea că informațiile pe care le conține un certificat eliberat într-un alt stat membru sunt fiabile, că certificatul nu a fost falsificat, că certificatul se referă la persoana care îl prezintă și că orice persoană care verifică certificatul are acces doar la volumul minim de informații necesare⁴. Printre rațiunile adoptării legislației secundare europene pe acest

---

² Disponibile pe site: <https://data.europa.eu/euodp/ro/data/publisher/ecdc>.

³ Publicat în JO L 211 din 15 iunie 2021, în vigoare de la 1 iulie 2021 pentru teritoriul UE și spațiul Schengen, denumit Regulamentul privind certificatul digital al UE privind COVID. La nivel național eliberarea, verificarea și acceptarea certificatului digital european COVID-19 este reglementat de Ordonanța de urgență nr. 68 din 29 iunie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 644 din 30 iunie 2021.

⁴ A se vedea considerentul 15 al Regulamentului (UE) 2021/953.

segment, regăsim în considerentul 16 al Regulamentul (UE)2021/953 și faptul că, la 1 februarie 2021, Europol a emis o notificare de alertă referitoare la vânzările ilicite de certificate contrafăcute de testare pentru depistarea COVID-19, care indicau un rezultat negativ, care implică mai multe cercuri de falsificare organizate și indivizi ce profită de aceste împrejurări vânzând online și offline de certificate.

Parlamentul European și Consiliul au apreciat necesar punerea la dispoziție de resurse suficiente pentru prevenirea, depistarea, investigarea și urmărirea penală a fraudelor și a practicilor ilicite legate de eliberarea și utilizarea certificatelor care alcătuiesc certificatul digital al UE privind COVID-19. Totodată, instituții unionale au recomandat, în vederea preîntâmpinării abuzurilor și fraudelor, dacă certificatul eliberat este pierdut, persoana în cauză să fie obligată la plata unei taxe corespunzătoare pentru eliberarea unui nou certificat.

Pentru aplicarea cadrului de încredere reciprocă între statele membre, instituit prin acest regulament și pentru a se asigura interoperabilitatea cu standardele internaționale, s-a propus conferirea competențelor de executare și de adoptare de acte Comisiei, în conformitate cu Regulamentul (UE) 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului⁵ și în temeiul art. 290 TFUE. În acest sens, Comisia adoptă acte de punere în aplicare ce conțin specificații tehnice și norme pentru eliberarea și verificarea în siguranță a certificatelor digitale, asigurarea securității datelor cu caracter personal, completarea certificatelor digitale (inclusiv sistemul de codificare și orice alte elemente relevante), stabilirea structurii comune a identificatorului unic al certificatului, emiterea unui cod de bare valabil, securizat și interoperabil etc (art. 9)⁶.

Potrivit art. 1, obiectul reglementării este circumscris eliberării, verificării și acceptării certificatelor interoperabile de vaccinare, testare și vindecare de virusul SARS-CoV-2 pentru facilitarea titularilor acestora a dreptul la liberă circulație pe durata pandemiei, pentru facilitarea eliminării treptate a restricțiilor în acest sens, pentru asigurarea temeiului juridic în vederea prelucrării datelor cu caracter personal și, nu în ultimul rând, pentru prelucrarea informațiilor necesare în scopul de verifica și de a confirma autenticitatea și valabilitatea unor astfel de certificate.

În vederea preîntâmpinării falsificării certificatelor și vânzării ilicite a acestora, regulamentele prevăd specificațiile certificatului digital (art. 3). Cadrul de încredere pentru certificatul digital al UE privind COVID permite eliberarea și verificarea în mod fiabil și în condiții de siguranță a autenticității, valabilitate și integrității certificatelor (art. 4).

Atât certificatele digitale, certificatele de vaccinare, certificatele de testare și certificatele de vindecare trebuie eliberată de către statele membre într-un format securizat, încât să asigure interoperabilitatea cu sistemele tehnologice instituite la nivel internațional [art. 3 alin. (2), art. 5 alin. (3), art. 6 alin. (3) și art. 7 alin. (3) combinate cu art. 9].

---

⁵ Regulamentul (UE) 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 februarie 2011 de stabilire a normelor și principiilor generale privind mecanismele de control de către statele membre al exercitării competențelor de executare de către Comisie, publicat în JO L 55 din 28 februarie 2011, p. 13.

⁶ Decizia 1073/2021 a Comisiei de stabilire a specificațiilor tehnice și a regulilor de punere în aplicare a cadrului de încredere pentru certificatul digital al UE privind COVID, publicată în JO L 230 din 30 iunie 2021.

Pentru a proteja împotriva falsificării, certificatul digital al UE privind COVID este sigur și securizat, conținând un cod QR cu o semnătură digitală. Fiecare organism emitent (spital, centru de testare, autoritate sanitară etc.) are propria sa cheie de semnătură digitală, aceste date fiind stocate într-o bază de date securizată din fiecare țară. Pentru a se verifica autenticitatea certificatelor, se scanează codul QR și se verifică semnătura pe portalul Comisiei Europene.

Actul normativ unional nu este la adăpost de critici, stârnind un val de reacții din partea cetățenilor europeni nevaccinați, ajungându-se într-acolo încât să se invoce încălcarea principiul subsidiarității și îngrădirea dreptului la liberă circulație în spațiul european, afectarea gravă a drepturilor și libertăților omului. Mai mult, la data de 1 iulie 2021 s-a înregistrat pe rolul Tribunalului de la Luxemburg o cauză având ca obiect anularea Regulamentului 2021/953⁷.

3. Măsurile adoptate la nivel național și reflectarea lor în practica judiciară

3.1. Reglementări de drept intern

În vederea combaterii și prevenirii răspândirii virusului Sars-CoV-2, pe întreg teritoriul României a fost instituită starea de urgență (inițial, prin Decretul nr. 195/2020⁸, ulterior prelungită prin Decretul nr. 240/2020), iar acest context excepțional a condus la aplicarea graduală a unor măsuri restrictive, fapt ce a generat un șoc major pentru economia națională și cetățeni, consecințe cu un impact semnificativ asupra situației persoanelor fizice infectate, cărora li s-a restricționat dreptul la liberă circulație, dar și libertatea individuală prin carantinare sau internare. Măsurile restrictive instituite prin ordonanțe militare au avut impact și asupra persoanelor neinfectate, întrucât au debutat cu interzicerea deplasărilor persoanelor fizice, închiderea granițelor țării, suspendarea tuturor zborurilor comerciale în țările grav afectate de pandemie (cu un număr mai mare de 10.000 de persoane confirmate pozitiv cu acest virus), închiderea restaurantelor, cafenelelor, barurilor și teraselor, interzicerea adunărilor de mai mult de 3 persoane (inițial, acest număr fiind mărit gradual), inclusiv interzicerea evenimentelor tip nuntă, botez, petrecere etc.

De asemenea, măsurile instituite pe perioada pandemiei au „activat” infracțiuni specifice, fiind vorba despre cele prevăzute și pedepsite de art. 352 C. pen. și art. 326 C. pen., respectiv art. 326 alin. (2) C. pen., după introducerea acestei norme de incriminare.

Răspunsul la întrebarea dacă pandemia de COVID-19 și instaurarea stării de urgență au creat teren fertil amplificării fenomenului infracțional legat de nerespectarea măsurilor privitoare la prevenirea sau combaterea bolilor infectocontagioase și de fals în declarații săvârșite pentru a ascunde existența unui risc privind infectarea cu o boală infectocontagioasă nu este un răspuns general valabil, fiecare situație trebuind să fie analizată prin prisma particularităților sale, întrucât, în contextul acestei situații excepționale, abordările

---

⁷ Cauza T-378/21, *Piperea/ Parlamentul European și Consiliu*, <https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?lgrec=fr&td=%3BALL&language=en&num=T-378/21&jur=T>.

⁸ Decretul nr. 195/2020 a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 212 din 16 martie 2020.

de genul *one size fits all* trebuie privite cu reținere, având în vedere limitările și consecințele juridice diferite pe care le implică fiecare speță în parte.

Astfel, așa cum rezultă din analiza dispozițiilor interne, zădărnicierea combaterii bolilor, infracțiuni de fals în declarații, a căror recrudescență am simțit-o în această perioadă, nu se confundă cu situația pandemică, chiar dacă, în mod real, aceasta a favorizat creșterea numărului acestor infracțiuni, dar nu putem nega că acestea au existat și anterior.

Totuși, putem vorbi în această perioadă despre un dezechilibru, care a generat limitări privind drepturile fundamentale, dar și creșterea accelerată a fenomenului infracțional pe segmentul circumscris sănătății publice.

Acest dezechilibru se impune a fi remediat prin intervenția legiuitorului, autorităților publice, organelor judiciare la nivel național, iar la nivel european, un pas important l-a constituit adoptarea certificatului digital al UE privind COVID-19.

Fenomenul infracțional în context pandemic, vorbind de cel aflat în legătură indisolubilă cu măsurile impuse pentru limitarea și controlul COVID-19, naște controverse juridice și uneori confuzii în practica judiciară, după cum am subliniat într-o secțiune anterioară.

Dar pentru o abordare completă, se impune precizarea că o serie de factori au fost favorabili creșterii semnificative a acestui gen de infracțiuni, dintre care menționăm: situația de criză generată de virusul Sars-CoV-2; factori socio-economici, constând în nevoia de deplasare pentru un loc de muncă, având în vedere inegalitățile de dezvoltare a statelor; nivelul de educație etc.

Prin urmare, este importantă în actuala conjunctură maniera de abordare a politicii penale la nivelul fiecărui stat, dublată de măsuri de sprijin, dar și legislative la nivel european.

Prevenirea riscului îmbolnăvirilor, a detectării în timp util a comportamentului și preocupărilor delictive a unor persoane și a împiedicării unor grupuri de infractori specializați în falsuri, care profită de împrejurări și vând online și offline certificate privind Covid-19 constituind o reală amenințare la adresa societății, trebuie să ghideze politica penală, dar și cea de sănătate publică la nivel european.

În conjunctura actuală, folosirea noțiunilor de carantinare, boli infectocontagioase etc., trădează prin limbaj și chiar prin argumentație influența domeniului medical asupra legii penale, aflată într-o continuă dinamică.

Situația fără precedent în care se află omenirea de la declanșarea pandemiei și până la ora actuală ne îndrituiește să credem că s-ar impune o altă abordare, logica anticipării fiind necesar să caracterizeze domeniul legii penale, asigurând suficiente garanții pentru respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și respectarea principiilor juridice fundamentale⁹.

3.2. Reflectarea în practica judiciară a noilor reglementări. Dificultăți. Critici.

---

⁹ D. Garland, *The Culture of Control: Crime and Social Order in Contemporary Society*, University of Chicago Press, Chicago, 2001, p. 91.

Evoluția situației epidemiologice la nivel național a impus luarea unor măsuri urgente, cu caracter excepțional, cu impact asupra sănătății persoanelor, dar și incriminarea unor fapte de nerespectare a dispozițiilor de spitalizare sau carantinare, inclusiv incriminarea și sancționarea severă a faptelor persoanelor care determină infectare altor persoane aplicându-i sănătatea sau determinând moartea unei asta mai multor persoane.

La momentul instituirii măsurilor cu caracter penal, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 28 din 18 martie 2020, deși pandemia fusese declarată oficial la data de 11 martie 2020, erau deja înregistrate la 27 unități de parchet un număr de 58 dosare penale în care erau cercetate persoanele pentru infracțiunea prevăzută și pedepsită de art. 352 C. pen.

Acest aspect a demonstrat faptul că persoane cu privire la care se dispusese măsura carantinării sau izolării la domiciliu nu respectau măsurile impuse, profitând de lacuna legislativă, dar și de limitele reduse de pedeapsă din norma de incriminare existentă.

Din datele statistice ale Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Oradea rezultă că, în anul 2020 au fost înregistrate la parchetele din subordine un număr de 85 dosare având ca obiect infracțiunile prevăzute și pedepsite de art. 352 alin. (1)-(2) și (3) C. pen. și art. 326 alin. (2) C. pen., din care 45 au fost soluționate până la finele anului trecut, în 41 de cauze pronunțându-se soluție de clasare, iar în 4, de renunțare la urmărirea penală, dosarele fiind transmise instanțelor competente pentru confirmare.

În primul semestru al anului în curs au fost înregistrate doar două cauze, ambele având ca obiect declarații false privind țara de proveniență pentru eludarea carantinei. Credem că, numărul scăzut al cauzelor înregistrate la această unitate de parchet în 2021, până la finele lunii iunie, se datorează, în parte, scăderii numărului de infectări, relaxări măsură anti-Covid și, nu în ultimul rând, înăspririi pedepselor pentru acest gen de infracțiuni și sporirii acțiunilor de verificări din parte autorităților.

După introducerea certificatelor digitale ale UE privind Covid, respectiv după 1 iulie 2021, la nivel național au fost depistate de către organele de poliție peste 70 persoane din jud. Iași cu certificate de vaccinare falsificate, pentru a nu se institui măsura carantinării pentru o perioadă de 14 zile pentru persoane din cauză. Documente COVID-19 false fiind descoperite de către Poliția de Frontieră la mai multe puncte de frontieră de pe teritoriul României (jud. Arad, Bihor etc.), urmare a verificărilor efectuate de autorități pe portalul Comisiei Europene. Începând cu al treilea trimestru al anului 2021, datorită programului pilot de dezvoltare regională din vestul României s-au formulat mai multe sesizări de către Direcțiile de Sănătate Publică în legătură cu eliberarea adeverințelor de vaccinare false, către organele de urmărire penală (jud. Hunedoara, Cluj, Alba, Arad).

Acest fapt demonstrează utilitatea certificatelor digitale ale UE în vederea limitării infectării cu coronavirus, dar și sub aspectul depistării persoanelor care folosesc documente false ascunzând existența riscului privind infectarea coboară infectocontagioasă. Suntem convingși că activitatea infracțională constând în falsificarea certificatelor de testare pentru depistarea COVID-19 care indică un rezultat negativ a început încă de la momentul declanșării pandemiei, aspect de altfel notificat de EUROPOL, însă posibilitatea depistării persoanelor care cumpărau astfel de certificate era redusă, cum dificil este și la acest

moment identificarea rețelelor de crimă organizată, cu caracter transfrontalier, care se ocupau cu falsificarea și vânzarea certificatelor.

În egală măsură se impune sublinierea că, lipsa de coerență și claritate a cadrului legal incident în sfera dreptului penal, după modificările survenite prin Ordonanța de urgență Guvernului nr. 28/2020 au creat dificultăți în practica judiciară, aspect care se observa cu ușurință din datele statistice mai sus prezentate, întrucât Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Oradea, prin unitățile din subordine, în nici unul din dosarele înregistrate nu a finalizat ancheta prin întocmirea rechizitoriului, respectiv trimiterea în judecată a persoanelor cercetate.

De asemenea, prin deciziile nr. 157/2020 și 458/2020 ale Curții Constituționale, s-a statuat că măsurile necesare pentru protejarea siguranței și sănătății publice trebuie aplicate gradual, astfel încât privarea de libertate a persoanei să reprezinte ultima soluție la care să se poată recurge, dacă celelalte măsuri nu și-au dovedit eficiența, precum și faptul că deși dispozițiile art. 25 din Legea nr. 95/2006 trebuie privite ca un cadru de reglementare general, care consacră competența de a emite acte administrative normative a Ministerul Sănătății, această reglementare neputând constitui, în sine, unicul temei legal pentru emiterea de ordine care implică restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale, fiind necesară o reglementare la nivel primar. Instanța de control contencios a subliniat că reglementările stabilite prin Ordinul nr. 414/2020 al Ministrului Sănătății pot fi calificate ca veritabile privări de libertate și o restrângere a exercițiului drepturilor fundamentale prevăzute la art. 25 și 26 din Constituția României, ceea ce impune stabilirea condițiilor și formelor de carantinare printr-o lege, cu respectarea standardelor impuse prin jurisprudența Curții de la Strasbourg, atunci când se recurge la o măsură privativă de libertate în vederea protejării sănătății publice.

În practica judiciară s-a arătat că în timp ce internarea voluntară este rezultatul unui *mutuus consensus* între medic și pacient, în cazul zădărnirii combaterii bolilor, măsura carantinării nu poate rezulta din voința unilaterală a unei autorități, ci trebuie să decurgă din lege, impunându-se astfel persoanei carantinate, pentru tipicitatea obiectivă a infracțiunii de zădărnire a combaterii bolilor, prevăzută și pedepsită de art. 352 alin. (1) C. pen¹⁰.

Ulterior, legiuitorul s-a aliniat cerințelor constituționale și internaționale prin adoptarea Legii nr. 136/2020 privind instituirea unor măsuri în domeniul sănătății publice în situații de risc epidemiologic și biologic¹¹, în cuprinsul căreia se explicitează noțiunea de carantină, se prevăd situațiile în care se poate institui carantina persoanelor, procedura, necesitatea confirmării deciziei de carantinare a persoanei de către un medic sau de

---

¹⁰ Judecătoria Zalău, sentința penală nr. 170 din 17 iunie 2021.

<https://sintact.ro/#/jurisprudence/535353742/1/sentina-nr-170-2021-din-17-iun-2021-judecatoria-zalau-zadarnicirea-combaterii-bolilor-art-352...?keyword=sentina%20170%20din%2017%20iunie%202021%20zalau&cm=STOP>.

¹¹ Legea nr. 136/2020 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 884 din 28 septembrie 2020, în vigoare din 21 iulie 2020.

organele de control și posibilitatea contestării măsurii de către persoana care se consideră vătămată într-un drept sau interes legitim în fața instanței.

Referitor la infracțiunea de fals în declarații, potrivit jurisprudenței naționale, inculpaților trimiși în judecată pentru infracțiunea prevăzută și pedepsită de art. 326 alin. (2) C. pen. li s-au aplicat pedeapsa amenzii¹², neexistând probleme relevate în jurisprudență în ceea ce privește stabilirea elementelor de tipicitate sau de interpretare a normei.

Infracțiunea de omisiune a declarării unor informații prevăzută și pedepsită de art. 352¹ C. pen. este susceptibilă de multiple critici, astfel cum am reliefat anterior, norma fiind lipsită de previzibilitate și claritate referitor la elementul material al infracțiunii, motiv pentru care apreciem că nu există jurisprudență relevantă, organele de anchetă pronunțând în cauze având acest obiect soluții de clasare.

Desigur, condițiile incriminării faptelor mai sus-prezentate trebuie privite în unitate indisolubilă cu jurisprudența CEDO.

CEDO a statuat că drepturile fundamentale continuă să se aplice și pe perioada pandemiei.

Într-o cauză recentă, Curtea a respins cererea a 672 de pompieri profesioniști voluntari împotriva vaccinării obligatorii contra COVID-19 în Franța, subliniind că nu este incident art. 39 din Regulamentul CEDO, întrucât suspendarea măsurilor provizorii din legea franceză privind gestionarea crizei de sănătate (art. 12 din legea din 5 august 2021) nu intră în domeniu de aplicare aceste articole¹³.

Într-o altă cauză privind vaccinarea copiilor împotriva mai multor boli a apreciat că nu este vorba de o încălcare a dreptului la viață, prevăzut la art. 2 din Conv. EDO și a dreptului la respectarea vieții private și familiale, obligație impusă de art. 8 din Convenție, întrucât obligația de vaccinare poate fi "necesară într-o societate democratică", în raport de faptul că politica de vaccinare urmărește obiective legitime de protecția sănătății, sens în care nu se poate vorbi despre drepturi afectate¹⁴.

Impactul măsurilor contra COVID-19 asupra democrației, statului de drept și drepturilor fundamentale a fost analizată și prin Rezoluția Parlamentul European din 13 noiembrie 2020¹⁵, potrivit căreia, chiar și într-o situație de urgență, principiile fundamentale ale statului de drept, democrației și respectării drepturilor fundamentale trebuie să prevaleze,

---

¹² Exemplificăm în acest sens: Curtea de Apel Galați, decizia nr. 912 din 24 septembrie 2021, <https://sintact.ro/#/jurisprudence/535561583/1/decizie-nr-912-2021-din-24-sept-2021-curtea-de-apel-galati-zadarnicirea-combaterii-bolilor-art...?keyword=zadarnicirea%20combaterii%20bolilor%20amenda&cm=SREST>.

¹³ Cauza CEDO 41950/21, *Abgrall et 671 autres / Franța*, hotărârea din 24 august 2021, <https://www.echr.coe.int. file:///C:/Users/CRISTI~1/AppData/Local/Temp/Requests%20for%20interim%20measures%20from%20672%20members%20of%20the%20French%20fire%20service%20concerning%20the%20Law%20on%20the%20management%20of%20the%20public%20health%20crisis.pdf>.

¹⁴ Cauza CEDO, 47621/13 *Vavříčka / Republica Cehă*, hotărârea din 8 aprilie 2021, <https://hudoc.echr.coe.int/fre#%7B%22itemid%22:%5B%22001-209039%22%5D%7D>.

¹⁵ Rezoluția 2020/2790/RSP disponibilă pe site: www.europarl.eu.

iar condițiile restrictive impuse pe durata stării de urgență trebuie să respecte principiile necesității și proporționalității¹⁶.

4. Concluzii

Instituirea carantinei, dar și celelalte măsuri restrictive impuse de autorități la nivel național dar și restrângerea liberei circulații la nivel regional și internațional în vederea combaterii efectelor pandemiei au afectat comportamentul infracțional și au creat teren propice pentru săvârșirea unor infracțiuni specifice.

Prin urmare, dat fiind modificările survenite în societate, lupta împotriva virusului SARS-CoV-2 a trebuit dusă pe mai multe planuri, nu doar cel sanitar, și la mai multe niveluri-național și supranațional.

Dacă unele măsuri luate la nivel național sunt susceptibile de serioase critici, indiferent că vorbim despre măsuri administrative sau legislative, nu putem nega eforturile conjugate ale autorităților pentru stăvilirea răspândirii COVID-19.

Totuși, măsurile adoptate de statele europene, în mod singular, ar fi fost un eșec total, dacă nu ar exista intervenția Uniunii Europene, pe mai multe paliere, inclusiv în domeniul de interes al acestui studiu.

Adoptarea unui cadru legal unional cum este Regulamentul (UE) 2021/953 privind cadrul pentru eliberarea, verificarea și acceptarea certificatelor interoperabile de vaccinare, testare și vindecare de COVID-19 pentru a facilita libera circulație pe durata pandemiei, complinit de Regulamentul (UE) 2021/954 privind cadrul pentru eliberarea, verificarea și acceptarea certificatelor interoperabilitate vaccinare, testare și vindecare de COVID-19 referitor la resortisanții țărilor terțe aflați în situație de ședere legală sau care au reședință legală pe teritoriul statelor membre constituie un element-cheie pentru a limita răspândirea infectării, dar și pentru preîntâmpinarea săvârșirii unor fapte penale.

Aceste măsuri, deși aplicabile de puțină vreme, și-au dovedit eficiența, aspect ce rezultă din numărul cauzelor înregistrate pe rolul organelor de anchetă ca urmare a depistării documentelor false prezentate în vamă de resortisanți naționali sau ai statelor membre sau a unor state terțe, dar care au reședința în spațiul european.

Având în vedere situația actuală în care varianta DELTA a virusului se răspândește și este mult mai agresivă, omenirea fiind încă departe de a câștiga lupta cu SARS-CoV-2, apreciem că se impun noi cerințe în materie de testare, dar și măsuri alternative unitare la nivelul UE pentru reducerea impactului pandemiei. În plan juridic și, în special, în domeniul dreptul penal, astfel cum am reliefat, s-ar impune modificarea cadrului juridic adoptat, lipsit de claritate și coerență sub aspectul condițiilor de incriminare, după modificările survenite prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 28/2020.

O intervenție legislativă pe acest segment se impune și din perspectiva necesității respectării deciziei Curții Constituționale și a oferirii garanțiilor prevăzute în CEDO, precum și a respectării principiilor juridice fundamentale.

---

¹⁶ A se vedea în acest sens și Raportul interimar din 8 octombrie 2020 (CDL-AD (2020)018) pct.19 și 21 al Comisiei de la Veneția.

Deșigur, orice măsură trebuie adoptată în deplin acord cu dispozițiile Convenției privind drepturile și libertățile fundamentale ale omului, pentru a nu constitui premisa unor încălcări grave ale drepturilor omului.

